

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง การพิจารณาอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทสะสมแอสฟัลต์ (Asphalt) หรือยางมะตอย และการสะสมน้ำมันดีเซลไว้เพื่อใช้ในการประกอบกิจการ

เทศบาลตำบล ก. ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมอนามัย เพื่อขอหารือเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งน้ำมัน ปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้วยเทศบาลตำบล ก. อำเภอข. จังหวัดค. ได้รับหนังสือขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๑๒ (๓) การผลิต การกลั่น การสะสม การขนส่งน้ำมัน ปิโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม จากบริษัท ง. ซึ่งประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ (Asphalt) กับกรมทางหลวง โดยมีการสะสมน้ำมันดีเซลไว้ใช้ในกระบวนการผลิตแอสฟัลต์ และเครื่องจักรต่างๆ ของกิจการ ไม่ได้มีหรือสะสมไว้เชิงพาณิชย์แต่อย่างใด จึงขอหารือในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ข้อหารือที่ ๑ การสะสมน้ำมันดีเซลไว้เพื่อใช้ในกิจการของบริษัท ง. ไม่ได้มีหรือสะสมไว้ในเชิงพาณิชย์นั้น เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งน้ำมันปิโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่

ข้อหารือที่ ๒ การผลิตแอสฟัลต์ (Asphalt) หรือยางมะตอย คือ ว่าเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ถือเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมหรือไม่ เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งน้ำมันปิโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่น ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่

ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ข้อกฎหมายและประเด็นข้อหารือประกอบการพิจารณาให้ความเห็น ดังนี้

ความเห็นประเด็นข้อหารือที่ ๑ : เมื่อพิจารณาข้อหารือประกอบกับวิเคราะห์ข้อกฎหมาย และเทียบเคียงกับบันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย เรื่อง แนวทางการพิจารณาการอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณีการสะสมน้ำมันดีเซลเพื่อเป็นเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเครื่องยนต์ดีเซลสำรอง เรื่องเสร็จที่ ๑๗/๒๕๖๕ แล้ว มีความเห็นว่า การสะสมน้ำมันดีเซล หรือสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเภทที่ ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งปิโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม หากราชการส่วนท้องถิ่นได้อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๓๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น ผู้ใดดำเนินการในลักษณะที่เป็นการค้าต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ก่อนการดำเนินการกิจการ ทั้งนี้ จากข้อหารือดังกล่าวนี้หากราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าสถานประกอบกิจการมีการสะสมน้ำมันดีเซลหรือน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใช้เองภายในสถานประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างถนน

^๑ มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินการกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

แอสฟัลต์ (Asphalt) ซึ่งสถานประกอบกิจการดังกล่าวได้รับอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งน้ำมันปิโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม จากเทศบาลตำบล ก. แล้ว โดยไม่มีการสะสมน้ำมันดีเซลหรือน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในลักษณะที่เป็นการค้า กรณีนี้ ผู้ประกอบกิจการจึงไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ผู้ประกอบกิจการที่สะสมน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในกิจการของตนเอง จะต้องเก็บสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ถูกสุขลักษณะและปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎกระทรวง และประกาศกระทรวง ที่ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องด้วย

ความเห็นประเด็นข้อหาหรือที่ ๒ : ด้วยเจ้าหน้าที่กองกฎหมาย กรมอนามัย ได้มีการประสานงาน ไปยังบริษัท จ. พบว่าบริษัทฯ ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ (Asphalt) กับกรมทางหลวง งานก่อสร้างระบบชลประทาน งานโครงสร้างคอนกรีต งานก่อสร้างทางและสะพานชั้นพิเศษ กับกรมบัญชีกลาง กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมชลประทานและกรมทรัพยากรน้ำ ลักษณะการดำเนินการคือ บริษัทฯ จะรับซื้อยางมะตอยหรือแอสฟัลต์ (Asphalt) มาจากที่อื่น และเก็บสะสมยางมะตอยหรือแอสฟัลต์ (Asphalt) ไว้ในแพล้นยางมะตอย (Asphalt Plant) นำมาผสมกับหินและบรรจุลงในรถลาตางมะตอย โดยในการรับจ้างทำงานตามสัญญานั้น จะมีระยะเวลาประมาณ ๒ - ๓ เดือน ปริมาณสะสมยางมะตอย ประมาณ ๑,๕๐๐ ลิตร หินประมาณ ๑ - ๒ ตัน มีคนงาน ๓ คน และรถบรรทุกยางมะตอยประมาณ ๓ คัน โดยแต่ละคันจะวนเข้ามารับยางมะตอยวันละ ๓ - ๔ รอบต่อวัน (ขึ้นอยู่กับระยะทางที่รับจ้างทำถนน) ซึ่งในบริเวณผสมหินกับยางมะตอย จะมีระบบจัดการฝุ่นอยู่ในแพล้น เป็นลักษณะของถุงและตาข่ายดักฝุ่น และมีระบบสเปรย์น้ำเพื่อลดฝุ่นที่ไม่ได้ตามขนาดของตาข่าย บริเวณสถานที่ดำเนินการไม่ได้อยู่ในแหล่งชุมชน ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่หาหรือมานี้ประกอบกับวิเคราะห์ข้อกฎหมาย และเทียบกับบันทึกการตอบข้อหาหรือกรมอนามัย เรื่อง การพิจารณาลักษณะการประกอบกิจการที่เป็นการค้า กรณีสถานประกอบกิจการผลิตแอสฟัลต์ตึกคอนกรีตชั่วคราวที่ผลิตตามสัญญากับหน่วยงานรัฐ เรื่องเสร็จที่ ๔/๒๕๖๓ แล้ว มีความเห็นว่าการสะสมแอสฟัลต์ (Asphalt) หรือยางมะตอย ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เข้าข่ายเป็นการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ (๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งน้ำมันปิโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และเข้าข่ายข้อ ๑๑ (๔) การสะสม ผสมซีเมนต์ หิน ดิน หินทราย วัสดุก่อสร้าง รวมทั้งการขุด ตัก บด หรือย่อย ด้วยเครื่องจักร ยกเว้นกิจการที่ได้รับใบอนุญาตใน ๑๑ (๒) และการดำเนินการกิจการของบริษัท จ. ที่ได้มีการสะสมแอสฟัลต์ (Asphalt) หรือยางมะตอย และสะสมหิน เพื่อใช้ในการก่อสร้างตามสัญญาที่ได้รับทำกับหน่วยงานรัฐ ซึ่งแม้ว่าการประกอบกิจการดังกล่าวจะไม่ได้มีการสะสมเพื่อจำหน่ายแอสฟัลต์ (Asphalt) หรือยางมะตอย หรือจำหน่ายหินโดยตรง แต่ผู้ประกอบกิจการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากหน่วยงานรัฐคู่สัญญา โดยอาจอยู่ในรูปของค่าจ้างเหมาบริการ ดังนั้น จึงถือว่าเป็นการประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการค้า ผู้ประกอบการจึงต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ก. ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้ตามความในมาตรา ๓๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ สามารถ

^๒ มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่คู่มือ “แนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง)” ดาวน์โฮลด์ได้จากเว็บไซต์กองกฎหมาย
กรมอนามัย <https://laws.anamai.moph.go.th/th/law-e-book/๔๒๐๓#wow-book/>

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

๕ เมษายน ๒๕๖๗

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

